

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ผู้มาใหม่เขาไม่ค่อยเคย พอมีสิ่งใดเขาก็ตื่นเต็นของเขา แล้วโดยทั่วไปพื้นฐานเขาก็ทำของเขาเป็นพื้นฐาน เพราะพื้นฐาน ประเพณีวัฒนธรรมมัน ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ถ้า ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้วนะ มันก็ไหลไปตามสังคม ไหลไปตามโลก โลกเป็นใหญ่

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านขึ้นมา ท่านทำเป็นแบบอย่าง ถ้าท่านทำเป็นแบบอย่างขึ้นมา คุณิ เวลาหลวงตาท่านถามถึงว่า เวลาสมัยพุทธกาล พระเขาห่มผ้าสีอะไร เขาห่มกันอย่างไร

หลวงปู่มั่นท่านพยายามฟื้นฟูๆ ฟื้นฟูมาเพื่ออะไร? เพื่อการประพฤติปฏิบัติมันจะได้เข้าถึงสัจจะความจริงใจ เวลาเราทำบุญกุศลกันทุกคนจะบ่นว่า “ทำบุญแล้วไม่ได้บุญ บุญมันคืออะไร”

บุญมันคือความสุขใจ บุญมันคือสิ่งที่เรามีความอบอุ่นในหัวใจ ความอบอุ่นในหัวใจ เห็นไหม ถ้าอบอุ่นในหัวใจแล้ว ทำสิ่งใดเราก็ทำได้ของเราด้วยความมั่นคงของเรา เราไม่ตื่นเต็นไปกับโลกเขา ข้างในมันว่าเหว มันเร่ร้อน ทำสิ่งใดนะ โลกเป็นใหญ่ๆ ถ้าโลกเป็นใหญ่ มันอยู่ที่การประชาสัมพันธ์ อยู่ที่สังคม สังคมเขาจะชักจูงไปอย่างไรก็ได้ ถ้าเขาชักจูงไปอย่างไรได้ เขายังชักจูงออกไปเท่าไรก็ยังห่างศาสนาไปมากเท่านั้น แต่ถ้าเราทำเรียบง่าย ทำโดยสัจจะความจริงของเรา เราทำเพื่อใครล่ะ

เวลาหลวงตาท่านพูด “เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม เหยียบหัวองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปแล้วแสดงธรรม” เหยียบหัวก็เหยียบหัวข้อวัตรปฏิบัติ เหยียบหัวธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก้าวล่วงกันไปไง แล้วก็เอาทิฐิ เอาความเห็นของตัวเองว่าสิ่งนั้นเป็นใหญ่ แล้วทำสิ่งใดเราก็เห็นว่าสิ่งนั้นมันน่ารื่นรมย์ สิ่งนั้นมันเป็นมหรสพสมโภช เป็นเรื่องน่าตื่นเต็น...ยิ่งตื่นเต็นเท่าไรมันก็ยังออกไปข้างนอกเท่านั้นนะ

ทาน คีล ภาวนา ระดับของท่าน ระดับของท่าน เราทำทานของเราด้วยความสงบด้วย ความระบับของเรา เราทำด้วยความเป็นจริงของเรา สิ่งที่เราแสวงหามา ได้เงินมา ๑ บาท สิ่งหนึ่งเอาไว้เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ สิ่งหนึ่งเอาไว้เลี้ยงครอบครัวของเรา สิ่งหนึ่งเอาไว้ทำธุรกิจการค้าของเรา ๑ บาทมี ๔ สิ่ง นี้ ๑ สิ่งๆ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้อย่างนั้น ถ้าสอนไว้อย่างนั้น ฟังดินไว้ๆ ฟังไว้ที่ไหน? ก็ฟังไว้ในหัวใจนี้ไง ถ้าหัวใจของเรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา เราเสียสละออกไป เสียสละที่เป็นวัตถุนั้นออกไป แต่มันฝังลงไปที่หัวใจของเราไง ถ้าฝังหัวใจของเรานะ ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ มันเป็นที่พิภย์

มันเป็นพิภย์ เห็นไหม เทวดา อินทร์ พรหมเขาเกิดเป็นเทวดาของเขา เวลาเขาเสวยพิภย์สมบัติของเขามันเกิดจากที่ไหนล่ะ? ก็เกิดจากที่เขาทำของเขา มา นี่ฝังลงดินๆ ฝังลงในหัวใจของเรา ฟังด้วยเจตนาความเชื่อของเราไง ถ้าเจตนาความเชื่อของเราถูกต้องดีงาม

ถ้าเจตนาความเชื่อของเราเชื่อโดยกิเลสตัดหาคความทะยานอยาก ทำสิ่งใดเราก็ต้องให้คนนับหน้าถือตา ทำสิ่งใดก็ต้องให้เป็นกระแสของโลก นี่มันออกไปเรื่อยไป

จะนั่น มันเรียบง่ายๆ เรียบง่ายมันเพื่ออะไร? เพื่อหัวใจของเรานี้แหละ

แต่มันทำแล้วมันเป็นการแข่งขัน นี่เขาบอกว่า “เป็นอย่างนั้นๆ”

เขวากันไปนะ ฟังแล้วมันเศร้า มันเศร้าที่ไหน มันเศร้าที่ว่ามันเป็นการตบมือสองข้างระหว่างพระกับผู้ที่เขาศรัทธาของเขา ชื่นชมกันไปๆ ชื่นชมไปไหนนะ มันชื่นชมลงไปทะเลชื่นชมออกทะเลไปหมดเลย มันไม่ชื่นชมเข้ามา

คูลี ของเราทวนกระแส เวลาเราทำของเราขึ้นมา เราเข้าป่าเข้าเขาของเรา เราจะป็นยอดเขาของเรา ป็นยอดเขา ป็นไปต้นน้ำไง ต้นน้ำคือปฏิสนธิจิต ต้นไม้คือหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา ถ้าเราเข้าสู่สัจจะความจริงอันนี้ได้มันจะเป็นความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ทาน คีล ภาวนา

ระดับของท่าน ทานเพราะอะไร เพราะเวลาเข้าพรรษา พระอยู่ครบพรรษา อยู่ครบพรรษาครบสงฆ์ขึ้นมา ชาวบ้านชุมชนนั้นได้ถวายผ้า ได้ถวายสิ่งต่างๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นวัฒนธรรมประเพณี นี่ไง สิ่งที่มีมันเป็นระดับของท่านๆ ระดับของท่าน ถ้าไม่มีพระขึ้นมา ไม่มีการจำพรรษา ไม่มีการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันไม่อบอุ่น ทานของเรามันไม่สมบูรณ์ไง ถ้ามันสมบูรณ์แล้ว

มันก็สมบูรณ์ในระดับของท่านใช่ไหม แล้วในพรรษาพรรษาหนึ่ง ท่านแล้วก็ศีล เราถือศีล ไปวัด ไปวาไปถือศีล ไปถือศีลก็เพื่ออะไร? เพื่อให้สงบระงับ นี่ไม่ใกล้เคียงๆ ไม่ใกล้เคียง ไม่มันจะพังลง แม่น้ำไปแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตเรานั้น ตั้งแต่เกิดมาเราทำความมั่นคงในชีวิตของเรา ชีวิตเรา เราก็ทำของเราเพื่อประโยชน์กับชาติตระกูลของเรา แต่สมบัติของเราๆ เวลาทุกข์เวลายากขึ้นมา เราทุกข์เรายากในหัวใจของเรา เวลาทำสิ่งใดประสบความสำเร็จมันก็มีความพอใจ มีความอบอุ่นของมัน ความอบอุ่น เห็นไหม บุญ กุศล อกุศลใจ ถ้าเป็นกุศลขึ้นมา เราทำคุณงามความดีของเรา รักษาศีลๆ ก็รักษาหัวใจของเรา

ศีลคือความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติขึ้นมาแล้ว ถ้าจิตมันสงบแล้วมีครูบาอาจารย์ท่านคอยชี้แนะ ถ้าเราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ถ้าปัญญาของเรา เราเกิดปัญญาของเรา เราศึกษามาจนปากเปียกปากแฉะ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา เราก็ท่องกันปากเปียกปากแฉะ มันได้แต่ชื่อของมัน มันได้ชื่อของมัน ไม่ได้ความจริง

ถ้ามีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ เรามีความสงบมีความระงับในหัวใจของเรา เราทำบุญกุศลของเราเพื่อบุญกุศลอันนั้น ทำดีเพื่อความดีอันนั้น พอความดีอันนั้นแล้ว ถ้าเรารักษาศีลความปกติของใจเข้ามา ถ้าใจมันปกติขึ้นมา มันสงบระงับ สงบระงับ เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้ว เราฝึกหัดใช้ปัญญาๆ เวลาเกิดปัญญายิ่งขึ้นมา เกิดภาวนามยปัญญายิ่งขึ้นมา มันรู้แจ้งในหัวใจ แล้วใครจะมาหลอก พระองค์ไหนมันจะมาหลอก

ไอ้พูดอย่างนั้นมันพูดเพื่อลากเพื่อสักการะ โมฆบุรุษไง ตายเพราะลาก นี่เพราะลากสักการะทำให้คนสั้นไหว เพราะการสั้นไหวอันนั้นทำให้มันคลาดเคลื่อนกันไป ถ้ามันคลาดเคลื่อนกันไป

นี่สูงสุดสู่สามัญ สูงสุดขึ้นสู่หัวใจของเรา สูงสุดก็เพื่อความสงบระงับอันนี้ สูงสุดขึ้นมาโดยภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นมาแล้วมันก็เหมือนวิธีการ ภาชนะ ภาชนะใส่อาหารมาอาหารตักจากภาชนะหนึ่งใส่ภาชนะหนึ่ง เกิดภพชาติใดก็ได้ภาชนะหนึ่ง ได้สถานะหนึ่ง สถานะของมนุษย์ สถานะต่างๆ แต่หัวใจๆ ละ หัวใจขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญกุศลขึ้นมา บุญกุศลสิ่งนี้มันเป็นเรื่องหาสาระในใจ ถ้าเนื้อหาสาระ ทำสิ่งใดแล้วมันก็ปลอดภัยไปร้ง เราทำแล้วๆ เราทำเพื่ออะไร เราทำเพื่อเป็นบาทฐาน ทำเพื่อจิตเป็น กุศล แล้วถ้าสิ่งต่างๆ เราก็ต้องทำความสงบของใจเข้ามา มันต้องภาวนาของเรา เอาเนื้อหาสาระ อันนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์นั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า วิชา ๓ บุญเพนิวาसानุสติญาณ จุติปาตญาณ อาสวกักขณญาณ ถึงเป็นองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา เพราะความเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา นี่เสวยวิมุตติสุข พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราชื่นชมอันนั้น เราชื่นชมสังขรณ์ในใจขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบสังขรณ์อันนั้น แล้วกราบสังขรณ์ อันนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาจะออกประพาศปฏิบัติ มันก็มีความทุกข์บีบคั้น มีกิเลสเหมือนกัน นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเป็นสาวกสาวกะ เราเกิดเป็น มนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็มีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรา เหมือนกัน กิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเราที่ปรารถนา ความปรารถนา ปรารถนา โดยกิเลส ปรารถนาด้วยความเหลวไหล

ถ้าความปรารถนาความเป็นมรรค ความปรารถนาเป็นคุณงามความดี นี่เราทำบุญกุศล เป็นวัตถุ มันเป็นวัตถุที่เราแสวงหามา แต่แสวงหามันมีเจตนา เจตนาอันที่เราเสียสละอัน นั้นนะ เราเสียสละอันนั้น เวลาเราจะประพาศปฏิบัติ เราจะประพาศปฏิบัติด้วยเจตนาอันนั้น ถ้า เจตนาอันนั้นมันจะย้อนกลับมาเข้าสู่จิตใจ เข้ามาสู่ใจของเรา มันต้องมีสติมีปัญญา มีการ ควบคุมดูแลหัวใจของเราเข้ามา ถ้ามีการควบคุมดูแลหัวใจของเรา หัวใจมันจะย้อนกลับมาที่นี้ไง ถ้าเกิดที่นี้ขึ้นมา เกิดศีล เกิดสมาธิ เกิดปัญญาขึ้นมา เราจะเห็นภาวนามยปัญญา

ปัญญาที่เราศึกษากันมาปากเปียกปากแฉะ เวลามันเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา ภาวนามย ปัญญา ปัญญาที่ไม่ต้องการสิ่งใดเลย ปัญญาต้องการสติ ต้องการสมาธิ แล้วเกิดฝึกหัดใช้ปัญญา ขึ้นมา มันเกิดจากจิตติจิต มันเกิดจากกำลังของใจ มันเกิดจากการภาวนา มันเกิดจากคุณธรรม คุณธรรมอันนี้ แก่นของศาสนามันอยู่ตรงนี้ แก่นของศาสนา เพราะศาสนามีแก่นอันนี้ขึ้นมา มัน ถึงมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงมีพระพุทธ พระธรรม แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลกไง นี่หัวใจของมัน มันอยู่ที่สังขารอันนั้น การทำบุญกุศลก็ทำเพื่อสร้างอำนาจวาสนาบารมีเรานี่แหละ แต่ทำแล้วมันเป็นส่วนประกอบไง คำว่า “อำนาจวาสนาบารมี” จริงๆ แล้วมันก็เข้ามาสู่หัวใจของเรา

เราไปทำบุญกุศลที่ไหนก็แล้วแต่ มันจะอีกทีก็กรีกโครมขนาดไหนก็แล้วแต่ ต่างคนต่างสงบระงับ ต่างคนต่างรักษาใจของตน แล้วเวลาใจของตนมันสำเร็จขึ้นมาในหัวใจของตนขึ้นมา คนคนนั้นก็ขึ้นพระอรหันต์ขึ้นมา ถ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา นี่เป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส เป็นศาสนทายาท เป็นผู้ที่เป็นหลักเป็นชัยในศาสนา ในศาสนาไง มันมีหลักมีชัยขึ้นมา มันมีแก่น มีสาร ไม่ใช่ไหลกันไป ไหลกันไปจน...

นี่ไง เวลาชาวไทยไปอยู่เมืองนอก จะย้อนกลับมาดูสังคมไทยแล้วก็สังเวชทุกทีเลย เป็นสังคมอุปถัมภ์ มันเป็นสังคมอุปถัมภ์ มันเป็นความเชื่อ มันเป็นอย่างอื่นขึ้นมา อันนี้มันเป็นวัฒนธรรม เราก็ไม่ได้มองด้วยความเหยียดหยามนะ เราก็ไม่ได้มองว่ามันจะเป็นอย่างนั้น แต่มันควรจะพัฒนา มันควรจะมีความวิวัฒนาการขึ้นมาในหัวใจของเราไง ถ้าหัวใจมันมีความวิวัฒนาการ มีปัญญาขึ้นมา เรามองแล้วเรามีจุดยืน เราไม่ไหลไปตามกระแส

เราก็ทำกับเขานั่นแหละ ข้าวก็คือข้าวนี้แหละ แต่เราจะเอาข้าวมาทำอะไร ข้าวนี้ ข้าวเราทำอะไร เอามาเป็นข้าวต้ม เอามาเป็นข้าวสวย เอามาเป็นเส้นหมี่ เอาไปทำ ข้าวทำขนมจีนก็ได้ ข้าวทำได้หลายอย่างเลย

ใจของเรา ใจของเราจะทำอะไร เอามาทำอะไร แล้วทำเพื่อประโยชน์กับใคร เราทำประโยชน์ตรงนี้ไง หัวใจสำคัญมากนะ เหมือนข้าว อาหารทุกอย่างทำมาจากข้าว เพียงแต่เราจะแปรรูปให้มันเป็นอาหารอะไรขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน วิธีการไง วิธีการ เราจะค้นหาความจริงของเราขึ้นมา ความจริงอันนี้เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจึงโกนะ

เดี๋ยวเทศน์เสร็จแล้วโยมทานอาหารกัน พอใครทานอาหารเข้าไป เวลาเขาลงไปกระเพาะ แล้วอิมหันาสาราก็คือเป็นของเราใช่ไหม นี่ไง ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครมีปัญหา ใครมีปัญหา ปัญญาอย่าลอยสลาย แล้วพยายามฝึกฝนขึ้นมา มันจะเป็นปัญญาของเราไง มันจะเป็นปัญญาของเรา จิตมันได้สัมผัส กิจจญาณ ลัจจญาณ มีการกระทำขึ้นมา

เราเชื่อโดยที่ไม่ทำอะไรเลย เวลาบอกว่าเทศน์เสร็จแล้วให้โยมทานข้าว ใ้อบางคนที่บอก ว่า “ฉันทานมาแล้ว ฉันนั่งเฉย” มันก็ไม่ได้อะไรเลยเหมือนกัน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราย่อยสลาย เราใช้ปัญญาของเราขบคิด ขบคิดแล้วพิจารณา ทำไมเขาทำกันอย่างนั้น ถ้ามันไม่ดี ทำไมคนมัน เยอะ เขาว่าที่ไม่ดี ทำไมคนมันเยอะ เยอะมากเลย

เยอะเพราะมันตื่นคน เวลาคนมันตื่นมันชอบอย่างนั้นนะ เวลาเราจะค้นหาความจริง ดู เวลาไปงานทำบุญสิ โอ๊ย! คนเยอะแยะเลย เวลาจะให้ภavanaเหลือ ๒ คน นอกนั้นก็กลับบ้านหมด เวลาให้นั่งภavanaเหลือ ๒ คน หายเกลี้ยงเลย

เวลาภavanaนั้นแหละของจริงนะ ภavanaก็กินข้าวไง เราจะเอาเข้าสู่ใจของเราไป พุทโธๆ เห็นไหม พุทโธๆ เหมือนกับตักอาหารเข้าปาก พุทโธๆ มันตักข้าวได้ไหมล่ะ อาหารมันตักเข้า ปาก มันก็ได้เคี้ยวกินใช่ไหม ไอนี้พุทโธเท่าไร พุทโธแล้วยังเครียด พุทโธแล้วไม่สงบสักที ไหน ว่าตักอาหารเข้าปากไป

พุทโธคือคำบริกรรมไป คำบริกรรมให้จิตนี้มันสงบระงับ ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้า มันเป็นความจริงได้มันก็เป็นความจริงนะ

มันดูแล้วมันสังเวช มันสังเวช เวลาขวตือก็ตือกันไป พอตือกันไปอย่างนั้นมันไหลไป เรื่อยๆ ใจ พอไหลไปเรื่อยๆ นี่เวลาฟื้นฟูๆ ถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญที่ไหนล่ะ มันก็เจริญในหัวใจของครูบาอาจารย์ของเรา

เราศึกษานะ เราศึกษาทางประวัติศาสตร์ ศึกษาต่างๆ ก่อนที่ถึงพุทธกาล ก่อนที่ตั้งแต่ อยู่ชยาแตก มันเป็นก๊กเป็นเหล่า ก๊กพระยาฝาง ก๊กต่างๆ กว่ามันจะฟื้นฟูศาสนา พอฟื้นฟูศาสนา คนเราบ้านแตกสาแหรกขาด ใครจะมาดูแล ต่างคนต่างเอาชีวิตรอด โอ๊ย! มันกระสานซ่านเซ็น นะ บ้านแตกสาแหรกขาด กว่าพวกเราจะรวบรวมตัวกันขึ้นมาได้ แล้วรวมตัวขึ้นมาได้นะ ผู้นำที่ ดีมากล้นมากรองขึ้นมา แล้วคัดเลือก คัดเลือกขึ้นมานะ ถึงเวลาแล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่าน ก็มาค้นคว้าในใจของท่านขึ้นมา แล้วพอเป็นความจริง ถ้าไม่ได้ศึกษาเรื่องนี้ก็ว่าเราโตมาพบ พระพุทธศาสนาแล้ว ศาสนานี้เป็นหน้าที่ของพระ พระก็ฟื้นฟูกันมาสิ

แต่เวลาอยู่ในวงการพระ พิธีกรรมต่างๆ กว่าจะได้มาแต่ละชั้นแต่ละอัน แม้แต่ กบปิโย กโรหิ สมัยหลวงปู่มั่น พระผู้ใหญ่ไม่ให้ทำทั้งนั้นนะ มันมาสำเร็จสมัยหลวงปู่ฟื้น หลวงปู่ฟื้นไป

เปิดในพระไตรปิฎกให้สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ท่านคุณ บอกเห็นไหมมันอยู่ในพระไตรปิฎก สุดท้ายของมัน ถ้าเป็นเม็คพริกไทย มัน กับปีไม่ได้ก็ให้ใช้เข็มจี้ นี่กว่ามันจะได้มาแต่ละข้อที่จะฟื้นฟูขึ้นมา ไปศึกษาแล้วมันเห็นแล้วมันมีคุณค่าไปหมดละ

แต่เวลาเดี๋ยวนี้เราจะเชื่อใครละ เชื่อกระแสนะ กระแสเข้ามาเพราะอะไร เพราะเห็นเข้ามาแล้วมันได้ผลประโยชน์ใช้ไหม ถ้าทำอย่างนี้เชื่อฉันๆ ก็เป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้นมา แล้วก็ทำตามๆ กันไป แล้วค้นคว้าตี ย้อนกลับไปในพระไตรปิฎก ย้อนกลับไปต้นข้าว มันมีอยู่ตรงไหนละ ตรงไหนสอน ตรงไหนบอก ตรงไหน พระพุทธเจ้าบอกไว้ตรงไหน

แล้วถ้าบอกว่า “อ้าว! ก็นี่มันบ้านแตกสาแหรกขาด ก็เพิ่งมาเก็บรวบรวมมา มันยังไม่ชัดเจนหรอก มันก็ยังเชื่อถือไม่ได้”

เชื่อถือไม่ได้ เราเป็นสุภาพบุรุษ เราก็เอามาดี **ธมฺมสากัจฉา** **เอตมฺมมฺกุลมุตฺตมํ** เราคุยกันด้วยเหตุด้วยผลดี เราอย่าว่าพวกมากลากไป แล้วเราทำแล้วมันพอใจ พอใจเราก็จะเอา กาลามสูตร พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว อย่าเชื่อว่าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านพูดสิ่งใดเราก็ฟัง ฟังแล้วเราก็ค้นคว้าของเรา มันเป็นไปได้หรือเป็นไปไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนขนาดนั้นนะ กาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อ มีข้อมูลอย่างไร รับฟัง แล้วเรามาวินิจฉัย แล้วว่ามันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง ค้นคว้าได้ ประวัติศาสตร์เราค้นคว้าได้ มันมีตำรับตำรา มันมีวัฒนธรรมจดหมายเหตุ ค้นคว้าได้ทั้งนั้นนะ เขาค้นคว้ากันได้เป็นล้านๆ ปี ไคโนเสาร์ คูตี เขาเอามาวิเคราะห์วิจัยกัน ฟอสซิลเขายังคำนวณอายุมันได้เลย แล้วนี่พอมันเจริญแล้ว พอมันเจริญแล้วเราต้องเจริญอย่างนี้ เจริญด้วยสติปัญญา อย่าเชื่อตามๆ กันไป

นี่สิ่งที่ทำ สิ่งที่ทำเรียบง่าย พระพุทธเจ้าสอนให้เรียบง่ายนะ ชีวิตเราขอให้เรียบง่าย ขอให้มีความสุข ไม่ต้องไปเฟื่องฟู เฟื่องฟูส่งออกทั้งนั้นนะ มีมากมีน้อยขนาดไหนเราเจองานสังคมเพื่อประโยชน์สังคม เพื่อความร่วมมือเป็นสุข แล้วเรารักษาหัวใจของเรา ดูแลใจของเรา ถ้าใจของเรามันมีคุณธรรมขึ้นมา มันมีคุณค่า

เพชรนิลจินดา สิ่งที่มีน้ำตื้นขนาดไหนก็มีคุณค่ามากขนาดนั้น หัวใจของคนถ้ามันใสมันสะอาดขึ้นมาด้วยการกระทำ มันมีคุณค่าตรงนั้น มันมีคุณค่าตรงนั้น เป็นศาสนทายาท เป็นหลักเป็นชัย แล้วมันมีคุณธรรมในใจ ถ้ามีคุณธรรมในใจ ไม่คืนในโลภกรรม ๘

โมฆบุรุษตายเพราะลาภ โมฆบุรุษเห็นลาภสักการะแล้วสิ้นใจแล้วเอาโลกเป็นใหญ่ ตามเขาไปหมดเลย นั่นเป็นโมฆบุรุษ เอวัง